

יומנו של ראש המועצה

מה עניין "קרן הארנונה" למשגב? בכל העולם קיים "שלטון מקומי" במובן של חלוקה אדמיניסטרטיבית של מדינה למחוזות וערים. במדינות דמוקרטיות יש בחירות לגופים שמנהלים את הערים והמחוזות. בחלק גדול ממדינות העולם קיים שוני ברמת המיסוי, שיטת המיסוי ורמת השירותים בין ערים ומחוזות באותה מדינה, בהתאם למדיניות שונה שנקבעת. ע"י נבחר ציבור ומסודת ציבור בכל עיר ומחוז.

בסקר מקיף של ארגון OECD ב-101 מדינות נמצא שבמדינות "פדראליות", בהן חוקת המדינה מעניקה סמכויות לשלטון המקומי - 34% מסך המיסים שנגבים ממשלמי המיסים במדינה מוטלים ונגבים ע"י השלטון המקומי, ו-42% מהשירותים שניתנים ע"י השלטון המקומי מתוקצבים ע"י מיסים אלו. במדינות כמו ישראל, בהן אין סמכויות חוקתיות לשלטון המקומי, שיעור המיסים הממוצע שנגבה ע"י השלטון המקומי הוא 14.8% מסך המיסים, ושיעור השירותים הממומנים ע"י מיסים אלו, מתוך סה"כ השירותים שניתנים ע"י הרשות המקומית, הוא 29.4%. המשמעות - חלק משמעותי ממיסי התושבים למדינה - מס הכנסה, מע"מ, מיסי מקרקעין וכו', מממנים שירותים מקומיים שמסופקים ע"י הרשות המקומית.

במדינת ישראל, ע"פ אותו סקר, פחות מ-10% מעומס המיסים נגבה ע"י השלטון המקומי, ומיסים אלו מממנים כ-40% מהשירותים שמסופקים על ידו.

המשמעות היא שבישראל, שיטת הממשל היא ריכוזית קיצונית ושיטת המיסוי היא ריכוזית קיצונית.

כשמשווים את התחומים בהם עוסקות רשויות מקומיות בעולם, שוב ישראל נמצאת במקום ריכוזי קיצוני.

בישראל, שר הפנים והשלטון המרכזי הם שקובעים את גובה מס הארנונה ואת שיטת החישוב וסוג הנכסים. "חוק ההסדרים" ותקציב המדינה קובעים את התקציב לכ-80% מהשירותים המסופקים ע"י השלטון המקומי, ולא מליאת המועצה/ העיריה. גם ה-20% הנתרים למעשה מנותבים במידה רבה ע"י השלטון המרכזי ע"פ שיטת ה"מציג" - ה"מציג" תקציב לרשות ב"השתתפות" של הרשות. בישראל שיטה זו חלה גם על שירותי חובה כגון זכאיות רווחה, ולא רק על שירותי "רשות" כמו תרבות וחינוך משלים.

במשך 75 שנות קיום המדינה, נוצר והתבסס "תמריץ שלילי" לרשויות להוסיף יחידות דיור ותושבים ו"תמריץ חיובי" להוסיף שטחי תעסוקה, מסחר ושירותים. רשות עם הרבה תושבים ומעט שטחי תעסוקה היא תמיד רשות "עניה". רמת השירותים שיכולה לספק רשות "עניה" לתושביה תמיד תהיה נמוכה יחסית לרשות "עשירה".

מסורת השלטון המקומי בישראל היא שרמת השירותים נקבעת, רובה ככולה, ע"י תקציב המדינה ומשרדי הממשלה, גם כשהשירותים מסופקים ע"י השלטון המקומי.

חלוקת התפקידים בין השלטון המקומי למרכזי בישראל היא ריכוזית קיצונית ביחס לרוב מדינות העולם. לשם המחשה, הרשות המקומית לא מוסמכת לקבוע את תכני הלימודים במוסדות החינוך ולא להעסיק את סגל הניהול וההוראה. גם בתחום התחבורה, הביטחון, השיכון, הרווחה, התרבות, שירותי הדת, ואפילו בשירותי התכנון והבניה מדינת ישראל נמצאת במקום ריכוזי קיצוני. למעשה ע"פ פרמטרים רבים, מדינת ישראל מתנהלת כמו עיר גדולה אחת.

על רקע מציאות זו באה ההתנגדות של השלטון המקומי, כולל מ.א. משגב, ל"קרן הארנונה" המוצעת במסגרת חוק ההסדרים. בטווח הקצר, כפי שציניתי פה, משגב אמורה "להרוויח". על אף ההתקדמות הרבה בשנים האחרונות בפיתוח עסקי ובקידום ובינוי שטחי תעסוקה, עדיין משגב "גדולה" בתושבים ו"קטנה" בשטחי תעסוקה ביחס לרשויות אחרות.

בוודאי שרמת ההכנסות של תל אביב מארנונה "עסקית" גבוהה משל בני ברק. בוודאי שרשויות בפריפריה זקוקות לתקצוב יותר גבוה מרשויות במרכז כדי לספק שירותים לתושבים. בוודאי שבעיני רשות מקומית התמריץ הכלכלי הוא להמעיט בבינוי למגורים ולהרבות בבינוי לתעסוקה - ומציאות זו איננה רצויה. בוודאי שנדרשת מדיניות של פיזור אוכלוסין, חיזוק הפריפריה וסגירת פערים. אבל, ה"סטטוס קוו" בישראל מוטה לטובת השלטון המרכזי ונגד השלטון המקומי. כל "הלאמה" של כספי ארנונה מחזקת את מגמת הריכוזיות ומחלישה את המגמה הנדרשת לישראל - ביזור סמכויות ואיזון מחדש של יחסי שלטון מרכזי/ מקומי. ולכן, מ.א. משגב שבתה, ותמשיך לפעול בסולידריות עם כלל השלטון המקומי וכלל המועצות האזוריות.

נפגשתי השבוע עם שני נציגי גופים שמשפיעים מאוד על איכות חיינו ושאננים מוכרים לרוב ותושבי משגב. הראשון - איגוד ערים להפעלת מכון טיהור שפכים (מט"ש) כרמיאל. המתקן קולט שפכים של רוב תושבי משגב וגם יישובי בקעת סח'נין, כרמיאל ויישובי בקעת בית הכרם. תהליך הטיהור לרמה "שלישיונית" בשיטת "בוצה משופעלת" הוא תהליך מעניין וחיוני. כל תושב במשגב מזרים לביוב כ-140 ל"ביום. המשך פיתוח משגב מותנה ב"פתרון קצה" לביוב. סידרתי עם חברי דירקטוריון "קולחי משגב" במט"ש ונפגשנו עם מנהל המתקן ונציג האיגוד.

הגוף השני - חברת IBC שהיא בעלת זיכיון לפריסת רשת סיבים אופטיים וליצור תחרות בתחום מול חברת "בוק". כ-1.3 מיליון משקי בית בישראל מחוברים לחברות אספקת תקשורת ומנצלות תשתיות של IBC. החברה תבצע "פיילוט" במשגב בתרדיון וביישובי הר כמון.

השתתפתי בניחוח אבליים בסלאמה יחד עם הנהלת היישוב ועם ידידי ד"ר יאסר חוג'יראת. הרצח הנתעב של נערה צעירה בתוך הכפר הוא חציית קווים אדומים והתדרדרות חמורה ביישוב הגדול ביותר במועצה שלנו. השתתפתי בקריאה משותפת של הכפר ושל המועצה לממשלה ולעומד בראשה, להקצות משאבים וקשב למגיפת האלימות והיעדר המשילות בחברה הערבית. **الله يرحمه!**

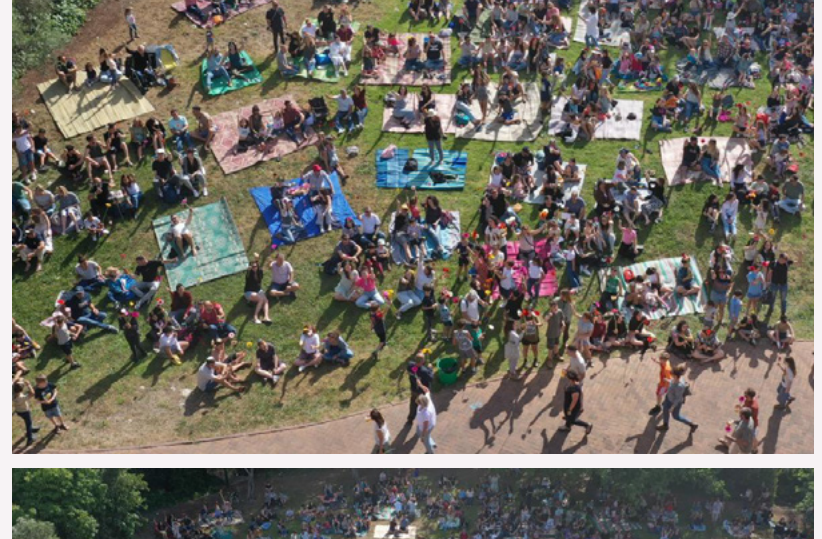
השתתפתי השבוע בבחינה מעמיקה של היבטים פיזיים של שירותי החינוך במשגב, של שירותי איכות הסביבה, שירותי רישוי עסקים ושירותי הנדסה. עסקתי גם בשירותי דת כפי שמסופקים במשגב ע"י לשכת כב' רב המועצה.

נפגשתי עם עמיתיי - ראש עיריית כרמיאל וראש מועצה אזורית מטה אשר והשתתפתי בישיבת הנהלת פארק תעשיות בר לב.

השתתפתי בישיבה של וועדת המשנה לתכנון וביינה וישיבת "רשות רישוי".

נפגשתי/ שוחחתי עם נציגי ציבור ותושבים מטל אל, רקפת, מורשת, חוסנייה, סלאמה, עדב נעיים, אבטליון ושורשים.

ב"משגביאדה" זכו היישובים רקפת, אשחר ועצמון במדליות היישובים. היישוב רקפת מפתח מסורת של "מקום ראשון" - יישר כח לכל המשתתפים! תודה גם למרכז הקהילתי שארגן שוב ארוע ספורטיבי מורכב שמשך אלפי משתתפים מקהילות משגב! המרכז הקהילתי נמצא בלב העשייה וביצוע אסטרטגיית משגב ע"פ ערכי משגב - בקיצור "רוח משגב".

בשבת קראנו את פרשת "במדבר". כל שנה לפני חג השבועות ולקראת סוף "ספירת העומר" אנו שבים וקוראים את המניין המדויק של שבטי ישראל במדבר ואת הסדר המופתי שבו נערכו סביב המשכן. סדר בתוך אי סדר - במדבר. מניין מדויק של "פדיון בכורות" ביוצאי מצרים ובמקנה שלהם. כשאני קורא את תיאור האהלים והדגלים ורואה בעיני רוחי את המחנה, האנשים ובעלי החיים במסע במדבר סיני אני מנסה ליחס את התמונות לתהליכים "פנימיים" ולראות "משל" שהוא ולבטני לחיי. יש הרבה הרבה מאוד. אנחנו עושים סדר כדי להיות במצב של קבלה מכח עליון. חז"ל קשרו את מעמד הר סיני לאש, מים ומדבר (במדבר רבה א', ו') לא מצופה מאתנו שאנחנו נבין הכל. מצופה שאנו תמיד נמשיך להשתדל להבין. שבוע טוב, חודש טוב וחג שבועות שמח!

**שלכם,
דני עברי**

